

Hanna Barska

Afrykanie na studiach w Polsce - studium afrykanistyczne - Towarzystwo Przyjaźni Polsko-Afrykańskiej

Przegląd Socjologiczny / Sociological Review 17/1, 132-133

1963

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

czesnej, przeprowadzony z kierownikiem pracowni J. Chałasińskim. W wywiadzie m.in. czytamy: „Zainteresowania pracowni skupiają się również wokół formowania się systemu oświaty i szkolnictwa w Afryce. Polska obok innych krajów bierze czynny udział w tym procesie. Wspomnę, że kierownikiem wydziału ekonomicznego na Uniwersytecie w Akkrze jest nasz wybitny ekonomista prof. dr Jan Drewnowski. W nauczaniu 500 studentów tego wydziału pomagają mu m.in. młodzi polscy naukowcy. Badania zagadnień oświaty i szkolnictwa w Afryce są bardzo potrzebne i — pasjonujące”.

Informację o nowej Pracowni daje również „Kurier Polski” (Warszawa 29 XII 1962 — 1 I 1963) pod nagłówkiem *A zaczęli Łodzianie...* Informacja o zagadnieniach interesujących Pracownię kończy się następującymi słowami: „W utworzeniu nowej Pracowni PAN ma poważne zasługi łódzki ośrodek naukowy. Kierownik tej Pracowni prof. dr Chałasiński prowadził bowiem pierwsze wykłady o społecznych i kulturalnych zagadnieniach współczesnej Afryki — właśnie na Uniwersytecie Łódzkim. Wychodzący w Łodzi «Przegląd Socjologiczny» również wiele miejsca poświęcał tej problematyce”.

AFRYKANIE NA STUDIACH W POLSCE — STUDIUM AFRYKANISTYCZNE — TOWARZYSTWO PRZYJAŹNI POLSKO-AFRYKAŃSKIEJ

W lipcu 1962 r. Spółdzielczy Instytut Badawczy zorganizował dla studentów z krajów Afryki, Azji i innych studiujących w Polsce dwutygodniowe seminarium wypoczynkowo-szkoleniowe w Krynicy. Celem seminarium było zapoznanie z dorobkiem polskiego ruchu spółdzielczego oraz nawiązanie kontaktów i wymiana informacji na temat ruchu spółdzielczego w różnych krajach.

Program zajęć przewidywał cztery godziny dziennie wykładów i dyskusji, zwiedzanie okolicznych spółdzielni i ich zakładów wytwórczych (mleczarskich, ogrodniczych), zwiedzanie spółdzielczych placówek handlowych, wycieczki górskie i wyjazdy autokarem poza Krynicy. W seminarium uczestniczyła również grupa polskich studentów zaproszonych przez Instytut. Z krajów Afryki najliczniej reprezentowany był Sudan i Somali (10 studentów) i po 1 z Rodezji, Ghany i Sierra Leone.

Wykłady prowadzili doświadczeni działacze i teoretycy spółdzielczości polskiej. Przyjechał również Stanisław Szwalbe, członek Prezydium Naczelnej Rady Spółdzielczości (*Supreme Co-operative Council*).

Ciekawe były krótkie referaty studentów na temat krajów, z których pochodzą, wymiana poglądów i wymiana pytań dotyczących krajów afrykańskich. Ruch spółdzielczy już od dawna utorował sobie drogę w krajach Afryki; rodził się z życiowych potrzeb ludzi szukających we wzajemnej pomocy poprawy swego bytu. Warto tu przytoczyć parę zdań z wypowiedzi studenta Wydziału Ekonomii Politycznej Uniwersytetu Warszawskiego pochodzącego z Somali, uczestnika kursu: „Zaszczepienie ruchu spółdzielczego w Somali miałyby niewątpliwie duże znaczenie. Dla Somali, gdzie najlepsza ziemia należy do wielkich plantatorów i gdzie drobny rolnik praktycznie nie ma możliwości dostania kredytu bankowego, jak *Credito Somalo*, właśnie spółdzielnie takie jak w Polsce oraz kółka rolnicze są drogowskazami. Mnie jako studiującego ekonomikę interesuje to szczególnie żywo. [...] Historyczny rozwój naszych krajów nakłada na nas zobowiązania w tym sensie, że istnieją kierunki nauki, których ważność dla nas wysuwa je obecnie na plan pierwszy. Można by to zilustrować na przykładzie jednego z moich kole-

gów z Somali, który za radą kolegium pedagogicznego przy Studium Przygotowawczym w Łodzi zmienił kierunek z filologii słowiańskiej na medycynę. To ustępstwo z osobistych zainteresowań na rzecz sprawy związanej z interesem naszych krajów stanowi ważny czynnik w kształtowaniu naszej ogólnej linii studiów”.

Od notatki z bezpośredniego kontaktu z tym seminarium przejdę do odnotowania informacji prasowych o placówkach poświęconych rozwojowi i szerzeniu wiedzy o Afryce współczesnej. Jan Halpern w artykule *Kto marzy o Afryce?* („Życie Warszawy”, 12 X 1962) pisze o Studium Afrykanistycznym otwartym w 1962 r. na Uniwersytecie Warszawskim. Ze 160 osób, które przystąpiły do egzaminu wstępnego, przyjęto 65. Najliczniej reprezentowani są inżynierowie (30%), następnie przedstawiciele handlu zagranicznego i ekonomiści, dalej lekarze, a na końcu humaniści, stanowiący czwartą część ogólnej liczby. Dwuletnie studium jest przeznaczone dla osób, które mają już ukończone studia wyższe i potrzebują afrykanistycznego przygotowania do pracy w Afryce w charakterze specjalistów.

Rozwojowi stosunków z krajami afrykańskimi służy również kształcenie się afrykańskich studentów na naszych wyższych uczelniach. W związku z działalnością Komitetu Współpracy Gospodarczej z Zagranicą „Trybuna Ludu” (31 I 1963) pisała: „Na 200 zagranicznych stypendystów studiujących w br. na polskich uczelniach 180 pochodzi z krajów rozwijających się (w tym 72 z krajów Afryki). Podstawową trudność stanowi dla nich nieznanostwo języka wykładowego (polskiego). Ośrodek nauki języka polskiego w Łodzi rozwiązuje w zasadzie ten problem. Jego rozbudowa pozwoli na zwiększenie liczby stypendystów zagranicznych do 300. Problem trudności językowych nie istnieje natomiast, jeśli chodzi o zorganizowany ostatnio wyższy kurs planowania dla cudzoziemców, gdzie wybitni polscy specjaliści w tej dziedzinie wykładają w języku angielskim”.

Komunikat PAP („Trybuna Ludu”, 13—15 IV 1963, i „Życie Warszawy”, 12—15 IV 1963), przedstawiając działalność Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Afrykańskiej w ciągu jego 14-miesięcznego istnienia, informował, że Towarzystwa Przyjaźni z Polską powstały już w Algierii, Ghanie i Nigerii.

Hanna Barska

MAGISTERIA Z SOCJOLOGII NA UNIWERSYTECIE ŁÓDZKIM W 1962 ROKU

W roku akademickim 1961/62 otrzymała magisteria pierwsza grupa studentów, którzy rozpoczęli wznowione na Uniwersytecie Łódzkim studia socjologiczne w r. 1957/58. Dziesięciu absolwentów przedstawiło prace, których tematyka koncentrowała się na zagadnieniach społecznych z terenu Łodzi i okręgu łódzkiego. Przedstawione studia wchodzą w zakres socjologii pracy i zawodu, socjologii wychowania i pedagogiki społecznej, zagadnień społecznej dezorganizacji, socjologii młodzieży i kultury masowej.

Trzy spośród prac reprezentujące pierwszy i dwa ostatnie z wymienionych działów zostały przedstawione w obszerniejszym skrócie w dziale komunikatów. Są to prace Z. Iwanickiego, W. Kołodziejczyka i M. A. Węgrzynowskiego.

Praca A. Mirowskiego, *Niektóre cechy społeczne podstawowego zespołu wykonawczego a jego wydajność pracy*, wykonana pod kierunkiem prof. dra J. Szczepańskiego, oparta została na badaniach przeprowadzonych w jednym z łódzkich